

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

4. De temporibus quibus sacrificare licet vel non licet.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

spirituali fructu priuentur. Quod limita; Nisi stipendium tenue sit & alendo infirmo Capellano necessarium: siquidem etiam dominus famulo ægrotanti necessaria alimenta præstare debet.

- 3 Consuetum est sacerdotibus, vt quotidie sacrificent exemplum S. Andree, diciturque deo iuge sacrificium. Quod si tamen sacerdos non bene dispositum se sentiat, melius est ob sacramenti reuerentiam quandoque à sacrificando abstinere.

C A P. IV.

De tempore quo sacrificare licet vel non licet.

- 1 **C**omuni iure licitum non est, ante auroram sacrificare, neque post meridiem: Ratio, quia nocturnum tempus non ita idoneum est, vt populus cum tanta reuerentia interesse possit, sicut tempore diurno.
- 2 In die Natalis Domini omnes tres missas ante auroram celebrare licet.
- 3 Episcopus ob causam dispensare potest, vt ante auroram, vel post meridiem celebrare licet.
- NB. Consuetudo in his partibus septentrionalibus tribus vel quatuor horis ante Solis ortum Missam inchoandi, non debet reprehendi, quia in his regionibus in hyeme Sol serò oritur.
- 4 Ob causam necessitatis licitum est post meridiem celebrare, ne infirmus sine viatico decedat propter Principis funus, propter publicam concionem festo die vsque ad meridiem perductam; Imò ex quacunque iusta occasione potest Missa paulo post meridiem vno vel altero quadrante inchoari, quia huiusmodi

modi res morales moraliter & non mathematicè accipi debent.

Non est peccatum mortale celebrari missam ante festas matutinas, si autem causa ita celebrandi libit, nullum peccatum est. Etsi enim oporteat Matutinum cum laudibus ante Missam recitare, tum cuiusdam præparationis causa, tum quia Matutinum ad noctem pertinet, Missa ad diem; tamen ad ritum seu ordinem tantum accidentalem, atque missæ valde extrinsecum spectat, ut gravem obligationem continere non possit per se loquendo.

Eodem die non est licitum bis celebrare: Excepto Natali Domini & si casus necessitatis postulet, ut ne moriturus sine viatico decedat, quia non adest hostia consecrata; Item ne populus die festo missa priuatur: puta quia Parochus cooperatore carens, duabus parochiis præest, etiam tribus, si tres parochias, ob aduentum principis, quoad missam bis celebrandam in duabus parochiis eodem festo, consideranda est consuetudo cuiusque diæcesis, ne contra eam aliquid insolitum & sine graui necessitate fiat.

NB. Nemo tenetur tres Missas in Natali Domini celebrare, sed sufficit spectata obligatione iuris communis, si vna ex illis tribus legatur vel audiatur.

Feriâ sextâ hebdomadæ sanctæ sacrificium Missæ non celebratur: Ratio, quia Ecclesia colit & exhibet realem passionem & cruentum sacrificiû Christi; Ideo non repræsentat mysticè, seu non immolat cruentè. Potest tamen eo die populus communicari.

In Sabbatho sancto plerique sacerdotes abstinent à celebratione priuata. Nam Ecclesia toto illo

Tit 3 die

die in ieiunio, luctu & representatione mortis dominicæ perseverabat.

- 9 Feria quinta hebdomadæ sanctæ licitum est sacerdotibus celebrare. Nam nullo id iure prohibitum reperitur, estque consuetudo, ut sacerdotes alii ex deuotione ad representationem Apostolorum communicent.

C A P. V.

Quo in loco sacrificium sit celebrandum.

- 1 **I**ure communi missa celebrari non debet nisi in locis ab Episcopo consecratis, vel saltem benedictis, & ad officia diuina deputatis.

NB. Sotus vult & Sa non esse mortale, si scandalum & contemptus absit, in quouis honesto loco super altari sacro celebrari: sed ab aliis merito reuocatur, cum præceptum illud ob tanti sacramenti reuerentiam versetur circa rem grauem, ideoque eius transgressori pœna depositionis decreta sit.

- 2 Oratoria, quæ neque consecrata, neque benedicta sunt, non videntur violari aut reconciliatione aliqua indigere.
- 3 In casu necessitatis extra Ecclesiam super altari portatili sacrificari potest v.c. si Ecclesia directa in conuentu magni populi, quem Ecclesia non capit, in bello pro exercitu in longa peregrinatione per loca infidelium.
- 4 Episcopus facultatem dare potest in priuato oratorio ad diuinum duntaxat cultum destinato missam celebrandi, saluo tamen iure parochialis Ecclesiæ, quod attinet ad sacramentorum administrationem.
- 5 Per priuilegia sedis Apostolicæ in loco non consecrato